

Forslag til lov om en realrenteafgift af visse pensionskapitaler m.v.
(Fremsat 13/4 83).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Lykketoft (S):

Det er et meget vigtigt lovforslag, vi her har til første behandling.

Under regeringens egne forudsætninger om rente- og inflationsudvikling vil staten få indtægter på 4½ mia kr. i 1984, 7-7½ mia kr. i 1985 og 9-10 mia kr. i 1986. Det hænger ikke mindst sammen med, at realrenten fortsat vil være høj, for det er jo både renteniveauet og prisniveauet – eller inflationstakten – der falder i disse måneder.

Men en anden grund til det stigende provenutal er naturligvis, at overgangsordningen med friholdelse af gamle kapitaler betyder mindre og mindre med årene.

Der er her tale om større og langt mere effektive bidrag til at rette op på statsfinanserne end de voldsomme nedskæringer af de offentlige udgifter, der er gennemført. Disse nedskæringer skader beskæftigelsen, og de ædes derfor op, for indtil to tredjedele vedkommende af øgede udgifter til understøttelse og faldende skattegrundlag. Realrenteafgiften skader ikke beskæftigelsen, tværtimod. Ved at friholde indeksobligationer og aktier for afgiften lettes tilgangen af billig og risikovillig kapital til boligbyggeri og erhvervs-liv.

Realrenteafgiften sætter ind lige præcis mod kernen i statens underskudsproblem. Den voksende låntagning som følge af krisen har under den høje realrente givet staten meget betydelige rentebyrder og skabt meget store renteindtægter, der indtil nu hovedsagelig tilskrives skattefrit i pensions- og forsikringskasserne.

Socialdemokratiet må derfor notere fremkomsten af dette lovforslag med stor tilfredshed. Det var godt, vi omsider fik regeringspartierne i tale, og det er et fint resultat, der er kommet ud af det grundige forarbejde i ministerierne.

Det er blevet sagt, at lovforslaget er vanskeligt at gennemskue. Ja vel, det er det nok, men der er heller ikke nogen, der har påstået, at det ville være let at skrive en lov om

realrentebeskatning. Det ville have været lettere at tage en fast procent af renteafkastet på den fremtidige kapitaltilvækst, sådan som socialdemokratiet oprindeligt overvejede; eller det ville have været lettere at fortsætte med en formueafgift på 2½ pct. Men en realrentebeskatning er et mere relevant og et mere rimeligt svar på problemerne, fordi en værdisikring og en bestemt pensionspolitik derved med sikkerhed kan fastholdes. Vi har alle måttet erkende dette gennem de senere års diskussion.

Realrenteafgiften skal opkræves hos en række institutioner, der har de overhovedet bedste forudsætninger for at løse komplicerede opgaver. Her forstår man udmærket lovforslagets indhold. Det er netop derfor, man kritiserer det. Hvem andre i øvrigt end forsikringsselskabernes og pensionskassernes aktuarer kan i dag finde ud af, hvordan en bonus eller et pensionstilsagn beregnes? Vi andre er i hvert fald helt »lost«. Vi er overgivet til eksperternes nåde og barmhjertighed. Desværre kan man ikke beskatte noget uigennemskueligt på en meget simpel måde.

Men meget af den kritik, der har været rejst, har givetvis reelt også et helt andet sigte. Den siger på at svække afgiftens effektivitet. Det er imidlertid helt centralt, at loven bliver effektiv, at den tjener sit formål, at der kommer penge i kassen. Det ville der ikke komme, hvis man blot skrev en tekst og sagde, at der skulle være 3½ pct. i realrente tilbage efter skat.

Det er klart, at de institutioner, der skal betale skatten, vil kæmpe hårdt for at gøre den så lille som muligt, og disse institutioner har et imponerende ekspertkorps til rådighed i bestræbelserne på at nå denne målsætning og gennemhulle loven. Netop derfor har skatteministeriet været nødt til at formulere sig uhyre præcist og derfor også noget omstændeligt.

Jeg må sige, at socialdemokratiet er tilfreds med resultatet. Vi finder også, at de tilpasninger i systemet, der er aftalt siden forliget den 13. december 1982, i hovedsagen er væsentlige forbedringer. Det vil især vise sig, at anvendelsen af den faktiske effektive obligationsrente på pensions- og forsikringsinstitutionernes beholdning ved beregningen af skatteprocenten og metoden til udregning af kursgevinster med afkortning af løbetiden for værdipapirerne vil stabilisere afgiftssystemet.

[Lykketoft]

met, så provenuet ikke svinger kraftigt fra år til år. I samme retning vil det trække, at man fra 1985 skal anvende inflationsgennemsnittet for de to foregående år.

Lad mig afslutningsvis gentage: socialdemokratiet finder denne lovgivning helt central, hvis der skal rettes op på statsfinanserne på en beskæftigelsesmæssigt og fordelingspolitisk rigtig måde. Derfor vil vi også være imod alle ideer, der svækker lovforslagets effektivitet, også selv om de fremføres under dække af slagordet forenkling.

Gammelgaard (KF):

Udgangspunktet for det foreliggende lovforslag er den økonomiske situation her i landet med store underskud indadtil og udadtil og en stor arbejdsløshed.

Som bekendt har regeringen foreslået og fået gennemført en omfattende økonomisk politik med det mål at nedbringe de nævnte underskud og fremkalde større beskæftigelse.

Med hensyn til pensionsbeskatningen, som i dag står på folketingets dagsorden, er der gennemført en midlertidig formueafgift for 1983. Regeringen anser det på pensionsbeskatningsområdet for vigtigt, at der nu vedtages en langsigtet og holdbar politik. Et bredt flertal i tinget skal sikre, at pensionsopsparingen fortsat er en tiltrækkende måde at sikre sin alderdom på.

Renter af pensionsopsparing skal skattemæssigt fortsat behandles gunstigere end andre renter – det vil sige, at fradragsretten for indbetalinger til pensionsopsparingsordningerne bibeholdes – og der skal fortsat være en lempelig beskatning af visse former for udbetalinger.

Den indgåede aftale mellem regeringen og socialdemokratiet skal medvirke til at skabe ro og tryghed om pensionsopsparingen.

Fra konservativ side har vi især i forbindelse med det foreliggende lovforslag hæftet os ved, at det giver mulighed for en skattefri realrente på 3½ pct. Realrenteafgiften bortfalder, hvis renten bliver lavere end inflationen plus 3½ procentpoints. Såfremt afgiftsgrundlaget bliver negativt – hvis renten altså bliver mindre end prisstigningen – kan det negative beløb fradrages i afgiftsgrundlaget for de nærmest følgende 5 afgiftsår.

Vi hæfter os endvidere ved, at realrenteafgiften kun gælder afkast af investeringer ef-

ter den 1. januar 1983. Realrenten og inflationsdækningen svarer til udviklingen i tjenestemandspensionerne.

Med en vedtagelse af det fremsatte forslag vil der være en stærk tilskyndelse til aktive investeringer, idet afkast af aktier og fast ejendom fritages for realrenteafgift, og det samme gælder indeksobligationer.

Fra konservativ side lægger vi endvidere overordentlig megen vægt på, at de garanterede livrenteordninger er friholdt fra realrenteafgiften. Vi har endvidere noteret os, at skatteministeren i øjeblikket overvejer mulighederne for, at indehaverne af disse livsforsikringer uden bonus kan indbetale formueafgiften til forsikringsselskabet i stedet for at få reduceret indestående på livsforsikringen.

Som nævnt er det fremsatte forslag også et led i regeringens generelle økonomiske politik. Her er det meget væsentligt at mærke sig, at denne økonomiske politik har en stærkt inflationsdæmpende virkning. Denne begrænsning af inflationen kommer naturligvis ikke mindst pensionssparerne til gode, således at realværdien af de opsparede beløb forøges. Regeringens politik skal ses som en helhed.

Det konservative folkeparti understreger, at selv efter gennemførelse af den forelagte form for pensionsbeskatning vil pensionsopsparing stadig være den bedste og mest fordelagtige måde at sikre sig en økonomisk tryk alderdom på.

Anders Poulsen (V):

Det lovforslag om en realrenteafgift, vi har til behandling, er med rette et meget omdiskuteret og ikke populært forslag. Det rejser forståeligt nok og med rette stor diskussion, når man griber ind i næsten hele befolkningens opsparing til forbrug i pensionsalderen. Det er naturligvis ikke populært.

Men efter venstres mening er der navnlig to reelle og vægtige grunde til at indføre realrenteafgiften. Det er den øjeblikkelige statsfinansielle nødvendighed, og det er den samfundsøkonomiske genopretning, som jo bevarer pensionernes forbrugsværdi.

Venstre har ændret opfattelse med hensyn til pensionsbeskatningen på grund af den barske nødvendighedens lov, og vi er overbevist om rigtigheden af det, vi her gør, også af

[Anders Poulsen]

hensyn til de fremtidige pensioners reelle værdi.

Venstre vedstår naturligvis aftalen fra den 13. december 1982 mellem regeringen og socialdemokratiet. Vi hilser med glæde, at afgiften er blevet udformet således, at ordningerne, hvor en væsentlig opsparing ligger år tilbage og er foretaget under lav rentetilvækst, er blevet tilgodeset, og at de indgåede aftaler for livrenter uden bonus kan overholdes. Der kunne også nævnes andre positive ting i den forbindelse.

Jeg vil så anføre nogle bemærkninger om to forhold, nemlig muligheden for en realforrentning på 3½ pct. og om det komplicerede ved lovforslaget.

Først de 3½ pct.s realrente. Aftalen af 13. december 1982 siger, at afgiften skal beregnes på en sådan måde, at der efter afgift gives mulighed for en realforrentning på 3½ pct. Hvor reel er denne mulighed så? Den er betinget af en fremtidig og vedvarende realrente på 3½ pct. eller derover. Er det sandsynligt? Nej, ikke på baggrund af tidligere erfaringer om renteutviklingen. Problemet med at fastholde en realrentetilvækst på 3½ pct. efter afgift hænger naturligvis sammen med, at der alene er mulighed for at fremføre til senere fradrag, når realrenten bliver under nul. En realrente på mellem 3½ pct. og nul berettiger ikke til modregning i et senere år, hvor realrenten er over 3½ pct.

I samme forbindelse bør der knyttes nogle bemærkninger hertil om omkostningerne. Lad det ligge.

Venstre vil derfor under udvalgsarbejdet have klarlagt, hvad aftalen om mulighed for 3½ pct.s realforrentning er værd efter lovforslagets udformning.

Med hensyn til det komplicerede i lovforslaget vil jeg på venstres vegne sige, at vi principielt mener, at folketingets lovgivning skal være forståelig for landets borgere. Vi er altså ikke enige i det, skatteministeren har udtalt forskellige steder i pressen om, at en vanskelig, kompliceret og specificeret lovtekst skulle indebære større mulighed for retfærdighed, selv om borgerne ikke kan forstå den.

Ligeledes har ministeren nævnt, at lovgivningen først og fremmest rettede sig mod pensionskasser, pengeinstitutter og forsikringselskaber og ikke direkte til borgerne.

Efter venstres mening er dette standpunkt principielt betænkeligt i et folkestyre, og vi ønsker at slå fast, at en lovgivning naturligvis ikke bliver mere retfærdig af at være kompliceret, og at vi naturligvis lovgiver direkte for borgerne. Det er venstres absolutte opfattelse, at vi skal vedblive dermed.

Vi havde derfor gerne set, at denne lovgivning var langt mindre kompliceret, og naturligvis kunne det have ladet sig gøre.

I relation til det teknisk vanskelige og komplicerede stof vil jeg allerede nu henstille til ministeren, at pengeinstitutterne får lejlighed til under udvalgsarbejdet at genforhandle deres opgaver i forbindelse med denne lovgivning. Disse opgaver rummer en række uløste problemer.

Venstre vil således medvirke aktivt til udvalgsarbejdet, og vi kan på dette grundlag tilslutte os det fremsatte lovforslag.

Marianne Bentsen-Pedersen (SF):

Man kunne fristes til at være lige så useriøs, som den borgerlige regering var, da dens partier var i opposition. Da gik man imod en beskatning af pensionskasserne og væltede endog en socialdemokratisk regering på spørgsmålet. Nu tager man det selv op, oven i købet i en skærpet form i forhold til den, socialdemokratiets forslag havde.

Men vi vælger den saglige synsvinkel også denne gang og hilser forslaget velkommen. Vi har faktisk også selv bedt om et forslag af denne karakter, fordi vi er af den opfattelse, at den meget store begunstigede opsparing og kapitalophobning, der ligger i disse kasser, bør beskattes. Vi mener dog stadig væk, at opsparingen er meget begunstiget, hvilket jeg også synes bliver bekræftet af, at borgerlige politikere siger, at det stadig væk er den bedst måde at sikre sin alderdom på.

Vi havde hellere set, at forslaget havde været udformet på en sådan måde, at der havde været tale om beskatning af hele renten, og vi forstår ikke helt, at socialdemokratiet har forladt den opfattelse, at symmetri i skattesystemet bør tilstræbes.

Det er lidt svært at forestille sig en eventuel renteskatteordning sammen med denne skattelov. Der kan blive nogle meget morsomme modregninger, og de skulle i givet fald foretages af private mennesker. Så var

[Marianne Bentsen-Pedersen]

der al mulig grund til at tale om indviklet lovgivning.

Der er dog tale om forbedringer af beskatningen i forhold til den nuværende formuebeskatning af pensionskasserne. Men jeg vil alligevel godt kommentere enkelte af punkterne.

Vi mener ikke, der er nogen grund til, at livrente uden bonus friholdes for beskatningen. Vi forstår godt hensigten: at selskaberne skal kunne overholde de aftaler, de har indgået. Men hvis al lovgivning skulle rette sig efter private aftaler, kunne vi komme slemt op at køre, og derfor må de forsikringselskaber, der har indgået disse aftaler, løses fra aftalerne, nu da forudsætningerne er eller i hvert fald burde være ændret.

Vi er heller ikke glade for, at aktier bliver fritaget for beskatningen. Vi forstår også godt her, at der er tale om, at man ønsker aktive investeringer, og det kan vi godt støtte. Men vi mener, problemet burde løses ved at indføre en placeringspligt i stedet for at give en belønning af denne art.

At al opsparing fra før 1. januar 1983 er fritaget for afgift, kan være beklageligt, men at socialdemokratiet gennem forliget om formueafgiften har forpligtet sig til, at det skal gælde til evig tid, i hvert fald hvis de skal være med i det, synes jeg er forkasteligt. Det bevirker – foruden den binding, der ligger i det – at provenuet bliver forholdsvis lille de første år, og det betyder, at de meget store renter, der har været de sidste år, nu kan få lov at akkumulere fortsat.

Vi har altså nogle indvendinger imod forslaget, men er positive over for det sigte, det har, og vil deltage i en positiv udvalgsbehandling.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Det var egentlig allerede hr. Anders Poulsens indlæg, der kaldte mig herop.

Der er jo en vis forskel på hr. Anders Poulsens og fru Marianne Bentsen-Pedersens indlæg. Jeg fristes til at tolke hr. Anders Poulsens som mindre positivt over for lovforslaget end fru Marianne Bentsen-Pedersens, og det er jo særpræget. Derfor vil jeg spørge hr. Anders Poulsen, om venstre ikke står ved den aftale, der er indgået, og det

kompromis, der er lavet om udformningen af dette lovforslag.

I samme forbindelse – da dette jo er udtryk for et meget omhyggeligt afbalanceret politisk kompromis – kan jeg oplyse fru Marianne Bentsen-Pedersen om, at jeg i princippet er enig med hende om, at det egentlig ikke er særlig relevant at friholde disse livrenter uden bonus for virkningerne af en realrenteafgift. Men det er en af de ting, vi i forhandlingerne med regeringen har bøjet os for var et vigtigt synspunkt for regeringen, og så er vores synspunkter på andre områder blevet tilgodeset i højere grad. Jeg synes, det er vigtigt at fastslå, at sådan forholder det sig. Jeg ser i og for sig ingen principielle grunde til, at man skulle unnlade den beskatning, men det er udtryk for et politisk kompromis, og det vil vi selvfølgelig stå ved.

Man kan måske tilføje, at hensynet til at få beskatningen fra disse opsatte livrenter hurtigt ikke er så stort som i forhold til mange andre ordninger, fordi der pr. definition er tale om udbetalinger, der relativt hurtigt kommer frem til almindelig indkomstbeskatning.

(Kort bemærkning).

Anders Poulsen (V):

Jeg forstår egentlig ikke hr. Lykketofts spørgsmål, men det må selvfølgelig skyldes, at hr. Lykketoft ikke har hørt efter under mit indlæg. Jeg sagde to gange i mit indlæg, at venstre naturligvis ville stå ved den aftale, der var truffet.

Min kritik gik mere på det rent principielle: en kompliceret kontra en mindre kompliceret udformning af et lovforslag. Det kan hr. Lykketoft og jeg godt tage en principiel diskussion om. Men der skal ikke være tvivl om, at venstre – hvad jeg også nævnte to gange i mit indlæg – står ved den indgåede aftale.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Til hr. Anders Poulsen: hvis vi kan koge en eventuel uenighed ned til spørgsmålet om kompleksiteten i dette lovforslag, så vil jeg bare henlede opmærksomheden på, at der efter min opfattelse er tre hovedgrunde til, at

[Lykketoft]

et lovforslag af denne art ikke kan undgå at blive kompliceret.

Punkt 1: vi har ønsket i fællesskab at varetage en række særlige hensyn med overgangsordninger og særregler. Det er den politiske begrundelse.

Punkt 2: der er tale om, at vi skal beskatte noget, som pr. definition er meget kompliceret, og som ingen levende mennesker i forvejen kan finde ud af; derfor er det klart, at de heller ikke kan finde ud af den beskatning, der skal lægges på det.

Punkt 3: der er tale om en beskatning, der skal pålægges netop de institutioner, som pr. definition har de bedste muligheder for at undvige en beskatning, den bedste kapacitet til at undvige en beskatning, og derfor skal der selvfølgelig være en indvendingsfri, en ikke-hullet lovgivning, og den bliver på dette meget komplicerede område kompliceret.

Jeg vil spørge hr. Anders Poulsen, om han ikke godt kan se, at sådan må det hænge sammen.

(Kort bemærkning).

Anders Poulsen (V):

Hvor mange områder hr. Lykketoft og jeg er uenige på her kan jeg ikke give svar på nu, det må vi se på under udvalgsarbejdet, men at det forhold, at det er et yderst kompliceret beskatningsområde, vi har med at gøre, skulle nødvendiggøre et meget kompliceret lovforslag, er jeg ikke enig i.

Der kan vælges mellem to principielt forskellige metoder. Man kunne vælge en overskuelig og enkel og forståelig lov, men den skulle naturligvis følges op af temmelig komplicerede cirkulærer og bekendtgørelser, og så må man overveje: hvad er at foretrække?

Men der er den principielle forskel på at lave en enkel og forståelig lov og tage de komplicerede ting i cirkulærer og at lave en meget kompliceret lov, at hvis man vælger den lette og overskuelige lov, så er der domstolskontrol på hele forvaltningsområdet. Det kunne principielt godt tale for, at man valgte den enkle løsning.

Når man vælger at gøre selve lovgivningen meget kompliceret, så påtager lovgivningsmagten sig altså den del af ansvaret. Det er de overvejelser, man må gøre. Det er med hensyn til disse principielle ting, jeg har gjort visse indsigelser i mit første indlæg.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg ved ikke, hvor sadistiske hr. Lykketoft og skatteminister Isi Foighel er, men sadistiske må de jo nærmest være efter det, hr. Anders Poulsen siger her, når han siger, at man kunne vælge mellem et enkelt system og et indviklet system, og at de altså har valgt det indviklede. Det kan jo kun være, fordi man er sadist, hvis man vælger det indviklede, når man har frit valg mellem de to. Sagen er jo nok, at det har man ikke.

Må jeg rette en fejl, som hr. Lykketoft nu to gange har gjort sig skyldig i? Hr. Lykketoft har argumenteret for, at der såmænd ikke er grund til at være så bekymret over, at det er et indviklet system, for det er jo institutioner, der skal klare det, og de har både maskiner og eksperter.

Nu går jeg ud fra, at det er korrekt, det, der står i fremsættelsestalen (Folketingstidende 1982-83, sp. 9039): »For opsparingsordninger i pengeinstitutter påhviler afgiftspligten derimod den enkelte kontohaver«.

Det kan godt være, hr. Lykketoft har ret i, at man er nødt til at vælge et indviklet system. Det er jeg nogenlunde overbevist om. Men man har ikke lov til at argumentere på den måde, at det ingenting gør, for det angår kun institutionerne. Det er en hård belastning for disse enkelte kontohavere, som jo ikke er få, og det synes jeg dog godt man kunne være så ærlig at indrømme.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Til hr. Bernhard Baunsgaard kun den bemærkning: ja, selvfølgelig bekymrer det mig, at det er nødvendigt på nogle områder at lave kompliceret lovgivning. Det skal vi selvfølgelig bestrebe os på at undgå i så vidt omfang som muligt, men det er jo ikke første gang, vi er tvunget til at lave en kompliceret lovgivning for at løse et problem effektivt. Det er jo i øvrigt pengeinstitutterne, der skal forvalte denne afgiftsbelastning, men det kan skatteministeren måske svare mere udførligt på.

Jeg kom egentlig herop for at sige til hr. Anders Poulsen, at netop i forhold til den beskrivelse, han gav af valgmulighederne, vil jeg fastslå, at vi fra socialdemokratisk side er

[Lykketoft]

imod de tendenser, der gør sig gældende inden for regeringspartierne, til at prøve at lovgive ad cirkulærevejen.

(Kort bemærkning).

Marianne Bentsen-Pedersen (SF):

Vi glæder os til at se alle de ændringsforslag, der nu kommer fra venstre i bestræbelser på at forenkle lovforslaget. Det vil selvfølgelig gøre arbejdet noget lettere for os andre.

Jeg vil imidlertid sige, at hvis det går ud på, at vi skal have en simpel lovgivning med en masse cirkulærer og bekendtgørelser bagved, så er jeg ikke indstillet på at gå ind for det. Hvis man tager i betragtning, at der er tale om beføjelser til en minister, som for under et år siden var imod denne beskatning, så er det ikke særlig betryggende at give en minister en hel masse beføjelser i stedet for at sætte det ind i lovgivningen.

(Kort bemærkning).

Anders Poulsen (V):

Hr. Bernhard Baunsgaard har naturligvis, kunne jeg næsten sige, misforstået det, jeg sagde. Jeg sagde ikke, at det var et valg mellem et indviklet og et enkelt system. Summen af lovgivning plus cirkulærer vil sikkert under alle omstændigheder på dette område være indviklet.

Jeg sagde, valgmuligheden var at forenkle selve lovgivningsfasen og dermed lade cirkulærebunken blive noget større. Og jeg nævnte endda den principielle forskel på de to situationer hvad angår domstolskontrol.

Det glædede mig at konstatere, at hr. Lykketoft havde forstået det, jeg sagde, og jeg har noteret mig, at det var en politisk holdning hos hr. Lykketoft, at man foretrak denne løsning. Der ser vi forskelligt på det. Det skal jeg såmænd ikke beklage mig over.

Til fru Marianne Bentsen-Pedersen vil jeg sige, at der er jo ikke tale om at give ministerbeføjelser i det, jeg siger. Der er tværtimod tale om at tage det komplicerede område og bearbejde det via cirkulærer, ikke noget med ministerbeføjelser. Hvis fru Marianne Bentsen-Pedersen allerede er begyndt at glæde sig, kan det godt være, jeg kommer til at skuffe hende. Glæden varer vist forfærdelig kort.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det er dog utroligt. Nu har vi hørt hr. Anders Poulsen fra denne talerstol tale om retssikkerhed på skatteområdet, og så står den samme hr. Anders Poulsen altså i dag og vil anbefale os at vedtage en lov, der ikke siger så forfærdelig meget om, hvad der egentlig skal ske; det kan ministeren ordne pr. cirkulære.

Det var en sådan udtalelse, jeg slet ikke troede det var muligt at høre fra hr. Anders Poulsen. Jeg kan forstå, at man siger, at man kunne nøjes med et enkelt udformet skatteforslag, der måske ikke rammer præcist i alle tilfælde, men alligevel skaffer nogle penge og rammer så nogenlunde, men at lave et ganske enkelt forslag, når der skal skaffes 4 mia kr. eller 5 mia kr. stigende indtil 21 mia kr. – eller hvad det er, man forestiller sig – om året, og så i øvrigt lade ministeren om det, det kan ikke have meget med retssikkerhed at gøre.

(Kort bemærkning).

Marianne Bentsen-Pedersen (SF):

Vil hr. Anders Poulsen virkelig bestride, at cirkulærer og bekendtgørelser udsendes af ministeren, og at der derfor må være tale om ministerbeføjelser?

Den fg. formand (Povl Brøndsted):

Hr. Anders Poulsen for en kort bemærkning, og så går vi tilbage til ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Anders Poulsen (V):

Det var et interessant aspekt, hr. Bernhard Baunsgaard nu bragte ind i sagen. Hvis jeg forstår hr. Bernhard Baunsgaards korte bemærkning rigtigt, så påstår hr. Bernhard Baunsgaard, at det skulle være mere retssikkert, at vi vedtager en lovgivning af den meget komplicerede art, vi behandler i dag. Det synspunkt forstår jeg ikke.

Hvis man formulerer en lovgivning i klare, enkle, tydelige paragraffer og derefter overlader det til cirkulærer udarbejdet af den absolut dygtige forvaltning, cirkulærer, som er underkastet domstolskontrol, men som jo altså også er underkastet den politiske kontrol, vores forfatning hjemler mulighed for,

[Anders Poulsen]

så er det nok en betydelig mere retssikker lovgivning og forvaltning, end hvis man gør lovgivningen yderst kompliceret.

Den fg. formand (Povl Brøndsted):

Jeg bliver nødt til at give en kort bemærkning til hr. Bernhard Baunsgaard.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg skal afstå fra yderligere diskussion med hr. Anders Poulsen. Hr. Anders Poulsen har gennem sit sidste indlæg fuldstændig overbevist mig om, at han ikke forstår noget af det, vi taler om i dag.

Glistrup (FP):

Når det fremhæves, at dette er så indviklet, at intet levende menneske kan forstå det, så er der i hvert fald én ting, der ikke er indviklet, og det er, at man kan læse, at ministeren fortæller, at her skal der betales 4¼ mia kr. i skat i 1984, og inden der er gået to år, er det beløb fordoblet, for tallet er i 1986 9½ mia kr. Det er i hvert fald noget, man kan forstå.

Så kan hr. Bernhard Baunsgaard nok så mange gange tale om, at det ene sted er det kontohaveren, der er den skattepligtige, og det andet sted er det forsikringselskabet. Der er ingen andre til at betale alle disse mange milliarder kroner end den befolkning, vi har. Derfor er det her simpelt hen et forslag om permanent at øge det danske skattetryk med en sådan fart, at det åbenbart fordobles i løbet af mindre end en 2-årig periode, og så kan vi selv regne os frem til, hvordan det er i 1988, 1990 og 1992.

I forvejen er situationen den, at den danske befolkning i dag lider under et strengere og mere ubarmhjertigt skattetryk, end den nogen sinde før har været udsat for i fredstid eller i krigstid. Aldrig har vi haft så højt et skattetryk som det, vi har i dag, og med regeringens afvisende holdning til fremskridtspartiets forslag om skattelettelse, stop for yderligere kommunale skatteudskrivninger osv. kan vi ganske roligt se i øjnene, at vi i bred almindelighed kommer ind i en gevaldig skattestigningsperiode i de kommende år. Og så kommer man altså nu og vil permanentgøre denne pensionsbeskatning, sådan at man foretager disse enorme indgreb i befolkningens

pensionsopsparing, den, der i hvert tilfælde skulle være tilovers, når man er kommet igennem et langt liv.

Når det er så galt, at stigningen er så betydelig, som ministeren selv må fastslå, så er forklaringen ret enkel, nemlig det, som ministeren har forsøgt at slå sig til ridder på over for offentligheden, når han påstår: ih, hvor er jeg et godt menneske i retssikkerhedens interesse; jeg beskatter overhovedet ikke det, som er pensionsopsparet før 1. januar 1983. Det vil altså sige, at med de regler, der er i lovforslaget, som skal indbringe 4¼ mia kr., skal det principielt være på basis af det, der er pensionsopsparet i 1983 og 1984, når der skal betales 4¼ mia kr. i 1984, og dette beskatningsgrundlag kommer så selvfølgelig til at stige nok så kraftigt. Når man oprindeligt kun har to års opsparing, så har man jo allerede efter fire år den dobbelte opsparing, og derfor ligger der allerede her indbygget i det, som ministeren har forsøgt at sælge, som om det virkelig var en fin retssikkerhedsmodel, at det faktisk er en trepattet ko, som han er ude at sælge til befolkningen med dette forslag.

En anden af forklaringerne på, at dette vil føre til en stejlt stigende skatteplyndringskurve, er den måde, som det begreb, man kalder realrente, er udformet på. Det har intet at gøre med den løbende realrente. Det er et teknisk amfibium, som man forsøger at tilskære ud fra, at man nu skal til at plukke endnu mange, mange flere milliarder hjem.

Realrente er i sig selv renten minus inflationen, men så gør man det, at man definerer renten på den måde, at man faktisk får det som en meget træg faktor, bl.a. på den måde, at man har taget kursavancerne med ind i det, og derfor vil rentestørrelsen i mange år holde sig oppe omkring 15, 16, 17 pct., uanset om den lykkelige internationale udvikling, vi nu oplever, vil være nogenlunde konstant.

Derimod beregner man inflationen, som er det modstående, det, der skal trækkes fra, på et helt, helt andet tidsmæssigt grundlag end det, der ligger som basis for, hvordan man beregner renten, og derfor opnår man, at faldet i inflationen slår meget hurtigt igennem, og derfor bliver realrenten, altså rente minus inflation, enormt høj i denne fiktionernes verden, som denne beskatning er baseret på.

[Glistrup]

Men ude i virkelighedens verden får pensionsopsparerne ikke nogen særlig høj realrente, for dér følges det sådan nogenlunde ad, at renten falder og inflationen også falder.

Derfor så er det foreliggende forslag udarbejdet på en sådan måde, at det først og fremmest bidrager til at øge skattetrykket i Danmark på et tidspunkt, hvor det, der er det mest desperate behov for overhovedet, er at formindske skattetrykket i Danmark. Af hensyn til det enkelte menneskes frihed til at disponere og af hensyn til, at vores erhvervsvirksomheder kan få mindre omkostninger, så at de kan beskæftige arbejdskraften fuldt ud, er der behov for et skattefald. Dette lovforslag betyder en skattestigning.

Fremskridtspartiet er nærmest imod, meget imod.

Emmert Andersen (CD):

Da centrum-demokraterne den 13. december 1982 deltog i aftalen om afgift af afkast af pensionsopsparing, var der hovedsagelig 5 årsager til dette.

Den første årsag var, at afgiften alene skulle gælde for opsparing foretaget efter 1. januar 1983.

Den anden årsag var, at der ikke skulle betales afgift, når realrenten var på 3½ pct. eller derunder.

Den tredje årsag var, at havde vi ikke fået gennemført aftalen mellem regeringspartierne og socialdemokratiet, havde vi fået noget, der efter vor mening havde været helt uacceptabelt, nemlig beskatning af tidligere indgåede pensionsopsparingsaftaler, hvorved opsparernes oprindelige bevæggrund til at foretage opsparing var blevet stærkt anfægtet.

Den fjerde årsag var, at realrenteniveauet blev hævet til 3½ pct., før der skulle foretages beskatning.

Den femte årsag var, at afkast af aktier, fast ejendom og indeksobligationer skulle fritages for afgift; hermed ville hårdt tiltrængte investeringer i erhvervslivet og i boligsektoren efter vores mening blive meget attraktive.

Det hele udmøntede sig så i aftalen af 13. december 1982, hvorfra jeg skal citere.

»Afgiften skal erlægges efter nærmere fastsatte regler, der ud over dækning af afgifts-

beløbet og stigning i prisniveauet giver mulighed for en forrentning på 3½ pct.«

Ud over dette forpligtede ministeren sig til, jfr. aftalens punkt 3, at udarbejde lovforslag, der skulle foreligge i april 1983 til vedtagelse inden udgangen af folketingsåret 1982-83. Det er det, der er sket nu med lovforslag nr. L 183.

Uanset professorers og andres udtalelser mener jeg ikke, forslaget er komplet uforståeligt, i hvert fald ikke for de mennesker, der skal administrere loven, nemlig livsforsikringsselskaber, pensionskasser, fonde og pengeinstitutter. For disse institutioner mener jeg lovforslaget tværtimod er krystalklart og vel næppe teknisk kunne være lavet på en anden lige så god måde. Det betyder til gengæld ikke, at vi ikke under udvalgsbehandlingen skal arbejde omhyggeligt med lovteksten og konsekvenserne heraf og herigennem sikre, at forligsteksten opfyldes.

Centrum-demokraterne vil medvirke aktivt og positivt hertil.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Efter de sidste mange punkter om grunden til, at man går ind for lovforslaget, var det fristende at mindes, hvad CD sagde og hvad de konservative sagde og hvad venstre sagde i valgkampen, da vi første gang diskuterede en afgift på pensionsopsparing. Men jeg tror såmænd, at det er i frisk erindring, så det kan man vist godt gå ud fra at folk husker.

Jeg vil komme med en principiel betragtning om fremsættelsen af dette lovforslag på dette tidspunkt.

Så vidt jeg kan regne ud, er der 21 arbejdsdage tilbage i folketinget. For de partier, der ikke har været med i denne aftale mellem de konservative og socialdemokratiet, giver det helt urimelige vilkår for arbejdet. Hvordan man egentlig havde tænkt sig at hjælpe på det, ved jeg ikke, men jeg regner med, at skatteministeren på en eller anden måde må skaffe udvej for, at vi kan få nogle dage i sammenhæng til at behandle dette forslag. Ellers vil det være komplet umuligt for ikke-forligspartierne at sætte sig ind i det.

Det indlæg, der kom fra venstres ordfører for lidt siden, kunne tyde på, at det er sandt, når jeg siger, at bortset fra forligspartierne er der ingen, der ved, hvad det egentlig går ud

[Bernhard Baunsgaard]

på, bortset fra at det skal give en masse penge til statskassen.

Lovforslaget bør kaldes ved sit rette navn: afgift på opsparing. Det er en afgift på opsparing, og den bygger på en realrenteformertning af den opsparede kapital. For at der ikke skal være tvivl om det, vil jeg gerne sige, at jeg tror, det er det rigtige sted, man sætter ind, når man taler om en realrenteafgift på opsparingsmidlernes afkast. Jeg har sagt det tidligere, og jeg har sagt på et tidspunkt, hvor man forsøgte alle andre udveje med hensyn til at komme til at beskatte, at det rigtige var en realrenteafgift.

Jeg håber på, at der bliver sådanne arbejdsvilkår, at det dog bliver muligt for os at se på de enkelte bestemmelser, for meget kan man sige om dem, men bestemt ikke, at alle de enkelte paragraffer er klart udformet. Jeg skal om et øjeblik citere et afsnit af fremsættelsestalen, så man kan se, at det ikke er tilfældigt, at jeg bemærker det. Jeg håber da, vi får sådanne arbejdsvilkår, at vi kan få rettet i det og være med til at vedtage det.

Så vil jeg sige lidt om formålet. Der har man tilsyneladende også haft to forskellige indgangsvinkler.

Det ene sted, i fremsættelsestalen, siges det, at afgiften er et led i inflationsbekæmpelsen; meget høje pensioner ville blive resultatet, hvis man ikke havde en realrenteafgift, pensioner, der ville være højere end de lønninger, der var basis for pensionsopsparingen.

Jeg er enig i, at dette må være formålet, men det er ikke det formål, man taler om i bemærkningerne til lovforslaget, for dér taler man om, at den nye skat er et led i bekæmpelsen af underskuddet på statsfinanserne. Det er en overordentlig farlig betragtning. Jeg tror ikke på, at den nuværende regering vil være letsindig med borgernes skatteindbetalinger, men jeg er ikke sikker på, alle kommende regeringer ikke vil være det. Begynder man at behandle denne afgift på opsparing som en almindelig skat og sætter den om i forbrug, vil den atter være inflationsskabende, det, som man netop burde undgå.

Med hensyn til den afgiftshøjde, man har valgt: man siger, man har valgt at lægge den sådan, at hvis realrenten er 3½ pct., så beskatter man det, der ligger ud over det, og man taler om, at hvis der er en negativ realforrentning, kan man modregne det i indtil 5

år, vil jeg gerne stille det meget klare spørgsmål til skatteministeren: har man sikret sig, at det bliver 3½ pct.? Eller må vi regne med, at det bliver 3½ pct. i nogle år, andre år bliver det mindre, sådan at man ikke kan opnå det, ministeren siger i sin fremsættelsestale, nemlig at der, når det er gennemført, er basis for en rimelig pensionsordning for folk, der skal konkurrere med offentlige pensioner?

Jeg har lovet at give et eksempel på, hvor indviklet det kan siges. Der står i fremsættelsestalen (Folketingstidende 1982-83, sp. 9038):

»Afgiften skal efter forslaget beregnes af årets løbende afkast.«

Det er klart. Så kommer det:

»Derfor skal afgiftssatsen være beregnet inden afgiftsårets begyndelse. . . .«

Så griber man sig jo til hovedet.

Og der fortsættes: » . . . og derfor skal den gennemsnitlige afkastprocent og prisudviklingen i perioder forud for afgiftsåret lægges til grund ved beregningen af afgiftssatsen« – på det løbende afkast i året!

Så er det vist gjort sådan, at der er ingen der rigtig kan følge med.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Jeg vil blot sige til hr. Bernhard Baunsgaard, at jeg har svært ved at forestille mig, hvilken fremtidig regering der skulle finde belæg for at bruge den forbedring af statsfinanserne, der fremkommer på denne måde, til nye udgifter eller til skattereformer. For vi er enige om, at det desværre ikke kan lade sig gøre. Det er ikke den slags penge, man kan bruge på den måde, for de har ikke i de første mange år finanspolitisk strammende virkninger. Det er også det gode ved den form for beskatning i forhold til det nuværende statsunderskud.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg synes ikke, det kan siges bedre, end hr. Lykketoft sagde det. Jeg vil så føje til, at jeg ville ønske, den slags erklæringer havde, jeg havde nær sagt blivende værdi, sådan at man kunne stole på dem. Men vi behandler i dag et afgiftsforslag, hvorom tre partier har sagt, at det bliver over deres lig, den slags bliver

[Bernhard Baunsgaard]

gennemført. Var det ikke omtrent de ord, de konservative anvendte?

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Det er også denne forårskåde optimisme, der prægede hr. Lykketoft, som jeg nok synes vi skal bringe ned til realiteternes verden.

Altså: det, der er sandheden, er, at om nogle få år indbringer loven 15 mia kr. i provenu, og det vil med andre ord sige, at den regering, der ellers skulle fremsætte et finanslovsforslag med et underskud på 120 mia kr., nu kan fremsætte det med et underskud på 105 mia kr. At man rent faktisk vil blive tilskyndet til at føre en mere fornuftig økonomisk politik, hvis underskuddet er 120 mia kr., end hvis det er 105 mia kr., tror jeg al erfaring siger os. Sådan er nu engang mekanismerne, når man skal forhandle såkaldte storpolitiske forlig herinde.

Hr. Bernhard Baunsgaard kom med en redegørelse for, hvordan det hele er baseret på gamle, historiske ting, og så vidt jeg kan se, finder vi den helt afgørende faktor i den redegørelse, der blev givet dér, dybt gemt i bemærkningerne til lovforslaget på side 23 i 1. spalte, sidste afsnit, hvor der står, at renten beregnes på grundlag af gennemsnittet af institutionernes bogførte anskaffelseskurser.

Det vil altså sige, at de obligationer, der ligger i de forskellige ordninger, hvad enten det er hos pengeinstitutter eller forsikrings-selskaber, i vidt omfang er anskaffet i 1978, 1979, 1980, 1981, 1982 under højrenten, og det vil i mange år frem i tiden være noget, der dominerer meget kraftigt, og derfor vil den højrente, der var omkring 1980, slå igennem som den afgørende faktor for, hvad det er, man beskatter, og slet ikke den lavrente, som der indtjenes til på pensionsopsparingsmidler i de kommende år. Det er det, der er sandheden om dette forslag.

Wilhelm (VS):

Det er klart, at de skatteprivilegier, der har knyttet sig til pensionsopsparing, kapitalpensioner, livsforsikringer osv., ikke kunne fortsætte, og for så vidt kan vi, der har hævdet det i årevis, være tilfredse med, at det omsider erkendes også af partier, som har fisket stemmer og væltet regeringer på den mest demagogiske fremturen i det stik modsatte

synspunkt. Først kunne der overhovedet ikke være tale om noget som helst, og så kunne der være tale om lidt for et enkelt års vedkommende, men i hvert fald ikke noget permanent, og nu har man altså forslaget om den permanente ordning. Det hele har man måttet æde i sig.

Vi mener dog, at løsningen burde have været en anden. Vi mener, at den enkle og forståelige og uangribelige løsning var at sidestille disse indkomster med alle mulige andre indkomster, dvs. at fjerne fradraget for indskuddene og at indføre ganske almindelig individuel indkomstbeskatning af rente- og bonustilskrivningerne og så selvfølgelig tage konsekvensen af det og ikke længere beskatte ved udbetalingerne.

Det, forslaget går ud på, mener jeg kan kritiseres på mange leder og kanter. Man friholder afkastet af den ophobning, der allerede har fundet sted under de store privilegiers tid, man friholder forskellige andre ting, som er mere eller mindre velbegrundede og, som vi hørte, mest er resultat af nogle kompromisser, ingen rigtig kan være tilfreds med. Man opgiver den progression, der ville have været, hvis det var som vores forslag. Man afskaffer i øvrigt ikke privilegiet, og man udsætter sig samtidig for en ikke ganske uberegtiget kritik for at have indført en dobbeltbeskatning.

Vi synes ikke, at det er nogen genial løsning.

Jeg ved ikke, om forslaget også kan kritiseres for det, hr. Bernhard Baunsgaard kritiserede det for. Det vil jeg gerne benytte lejligheden til at få uddybet. Hr. Bernhard Baunsgaard foretog en citatudvælgelse her, som var ret speciel. Han oplæste:

»For opsparingsordninger i pengeinstitutter påhviler afgiftspligten derimod den enkelte kontohaver.«

Det skulle være et bevis på, at det er uadministrerbart. Jeg har opfattet det sådan, at det er den næste sætning, som hr. Bernhard Baunsgaard ikke tog med, der forklarer, hvordan det skal foregå i praksis. Den lyder nemlig:

»Det er dog pengeinstitutterne, der opgør afgiftsgrundlaget og indeholder afgiften.«

Jeg vil gerne have bekræftet – eller afkræftet – den opfattelse, at når man overhovedet nævner den enkelte kontohaver her i modsætning til pensionskasserne, er det, fordi

[Wilhelm]

man, når det drejer sig om en opsparingsordning i et pengeinstitut, vil benytte de individuelle tilskrivninger og den individuelle beregning, hvorimod man for de store pensionskasser tager det som et gennemsnit af hele puljen, mens der ikke ligger noget som helst om, at den enkelte kontohaver også skal foretage sig det praktiske med at udregne afkastet og beregne skatten.

Jeg vil ikke udelukke, at i et samfund med en permanent inflation kunne det være relevant at snakke om realværdien af opsparingen for disse langsigtede ordninger. Jeg vil endda finde, at det allermost relevante var at tale om levedødsudviklingen i forhold til de mennesker, der stadig væk modtager løn og anden form for indkomst. Men her er det jo noget ganske andet, man gør. Her fastsætter man, at uanset om lønningerne mister 2 pct. eller 3 pct. i realværdi om året, som de nu har gjort i nogle år og fortsat ser ud til at ville gøre, så skal disse ordninger garanteres en realvækst på 3½ pct., før beskatningen sætter ind. Det kan jeg ikke se nogen som helst rimelig grund til.

Jeg vil gerne have oplyst, på hvilket grundlag man har foretaget de provenuskøn, som står bagest i forslaget og i ministerens fremsættelsestale. Jeg er overrasket over, at det kan give så store provenuer, når man laver alle de undtagelsesordninger osv. Sagen er jo, at det er en fantastisk rentefølsom ordning, og jeg vil da gerne vide, om provenuet på 12 mia kr. allerede i 1986 skyldes, at man har regnet med den realrente, som vi kendte herhjemme for et halvt år siden. Hvordan ser det ud med den realrente, vi har i dag? Eller hvis den nuværende udvikling fortsatte et par måneder endnu, hvordan ser det så ud?

Jeg vil godt sige til sidst, at jeg fatter egentlig ikke, at man tør indføre en ordning, der skal indbringe så forholdsvis mange penge på et statsbudget – allerede om få år 12 mia kr. – som er så fantastisk rentefølsom og inflationsfølsom, at det meget let kan gå hen, efter at man har lagt budgettet, at blive 0 mia kr. i stedet for. Det synes jeg er højst risikabelt, og jeg fatter det egentlig ikke. Vi har set det samme med kulbrinteskatten, men det er dog et mindre beløb. Jeg mener, det meget let kan ske, når man sikrer en realrente på 3½ pct., at der overhovedet ikke kommer noget provenu et år, hvor man har regnet

med 12, 15, 20 mia kr. Hvordan tør man egentlig det?

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det må være tilgiveligt, når vi diskuterer så svære ting, at det glipper selv for hr. Wilhelm. Vi diskuterede til at begynde med, hvorvidt det var muligt for den enkelte borger at forstå, hvad der foregik, og i den forbindelse var det, jeg gjorde opmærksom på, at den enkelte borger ikke mere kan følge med i, hvad der sker med hensyn til hans skattebetaling og pensionsopsparingsafkast. Jeg sagde, at jeg tvivlede bestemt ikke på, at institutionerne kan finde ud af at administrere det, men den enkelte borger ved ikke, hvad der sker med hans skat. Det skal han have at vide af en institution.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Hr. Wilhelm behøver ikke at nære den frygt, at man budgetterer med et stort tal og det så viser sig, at det ikke bliver til noget, for det, man kalder realrenten i dette forslag, er i virkeligheden noget, som i allerhøjeste grad er beregnet på fortids forudsætninger. Det, der vil ske for den enkelte kontohaver i pengeinstituttet, er, at han får en kontoudskrift, der siger: du har et indestående på 20.000 kr. ved årets begyndelse, der er løbet 2.000 kr. på i renter efter den aktuelle rentesats, det giver 22.000 kr., og du skal betale 3.000 kr. i skat af din realrente, sådan at der bliver 19.000 kr. tilbage – fordi realrenten beregnes på basis af nogle ældgamle tal. Det er dér, risikoen ligger.

Jeg kan i relation til det, hr. Wilhelm fremdrog, citere fra et brev, som Sparekasseforeningen har skrevet til skatte- og afgiftsudvalget i går, hvor man anfører, at man fra pengeinstituttets side skal afgive en erklæring om beregning af afgiften og anføre, på hvilke punkter kontohaveren mener, at afgiften er opgjort forkert – hvis han altså mener, at den er opgjort forkert – samt pengeinstituttets kommentarer hertil. Og så skriver Sparekasseforeningen:

»Efter Sparekasseforeningens opfattelse vil det blive særdeles vanskeligt for ikke at sige umuligt at skulle forklare de enkelte konto-

[Glistrup]

havere den komplicerede og abstrakte beregning af afgiften.«

Det tør nok siges, at dér har man i hvert fald ikke brugt for stærke ord. Afgiften kan meget vel komme til at ligge på et højere beløb end det, der i virkeligheden er det givne renteafkast, fordi man anvender disse fuldstændig abstrakte, bagudrettede beregningsmetoder.

(Kort bemærkning).

Wilhjelm (VS):

Jeg mener nu ikke, at de tal, der skal lægges til grund, er så ældgamle, at de ikke kan virke forstyrrende for budgetter, der skal lægges et halvt år, før året begynder, hvor udskrivningsprocenterne skal fastlægges osv. Men skidt nu endda med det. Det væsentlige må være, at her har vi en ret stor pulje af statens indtægter, der i modsætning til alle de andre meget let – og det tror jeg hr. Glistrup er enig i – det ene år kan give 20 mia kr. og det næste år ikke fem flade øre. Det synes jeg er en meget risikabel måde at indføre ordninger på.

Til hr. Bernhard Baunsgaard vil jeg gerne sige, at når hr. Bernhard Baunsgaard får læst, hvad han sagde tidligere, vil han nok opdage, at man dårligt kunne opfatte det på anden måde, for hr. Bernhard Baunsgaard imødegik hr. Lykketofts bemærkning om, at det jo var institutionerne, der skulle administrere, og den imødegåelse skete ved, at hr. Bernhard Baunsgaard læste op her: »For opsparingsordninger i pengeinstitutter påhviler afgiftspligten derimod den enkelte kontohaver.« Uden at læse fortsættelsen. Jeg venter stadig væk på ministerens bekræftelse af min opfattelse. Det er dog pengeinstituttet, der opgør afgiftsgrundlaget og indeholder afgiften. Det gik på det rent praktiske, om man kunne administrere denne ordning, og dér benyttede hr. Bernhard Baunsgaard dette ret udvalgte citat med, at det var den enkelte kontohaver, afgiften påhvilede.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Selv om statens budgetprocedure er lang og trang, så er der også taget højde for det, for det, vi skal finde ud af, er renten, og det er i det store og hele renten i forhold til den

historiske anskaffelsessum. De obligationer, der ligger, er købt ind igennem de sidste 10–15–20 år, og derfor er renten i allerhøjeste grad en meget trægt bevægelig faktor. Det, man skal trække fra, er inflationsprocenten, opgjort – og jeg citerer fra lovforslagets § 10, stk. 6: »... for 1. halvår af året 3 år forud for afgiftsåret« og endvidere »... 1. halvår af året 2 år forud for afgiftsåret«.

Altså med andre ord: det er nogle fuldstændig gamle inflationsprocenter, man regner med, og nogle endnu mere ældgamle renteberegninger, man regner med, og derfor får man ikke den slags forskrækkelser og formentlig heller ikke særlig store udsving. Men selvfølgelig, hvis der for et par år siden har været en meget høj inflation, der i det næstfølgende år er blevet afløst af en mindre inflation, så kan man få nogle provenusvingninger, men man er klar over dem i god tid, forinden man lægger sit finanslovsforslag frem.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg har ikke bestridt, at det kan administreres. Jeg har sagt, at formentlig kan lovgivningen ikke gøres enkel, når man opererer med en realrentebeskatning, men det er blevet indviklet, og jeg tror også mere indviklet, end nødvendigt er; det står tilbage. Dér var det, hr. Lykketoft gik ind og sagde: ja men det gør ikke noget, for det klarer institutionerne. Så gjorde jeg opmærksom på, at det var de enkelte kontohavere i banker og sparekasser, der skulle betale skatten, og de havde ingen chancer for at forstå det. Det hjælper ikke, at man siger, at de kan få bankerne til at beregne det. Det kan de, men kontohaverne har ingen mulighed for at kontrollere, om det er rigtigt eller ej.

Arne Bjerregaard (KrF):

Kristeligt folkeparti er tilfreds med, at vi nu endelig har fået dette forslag fremsat, og vi hilser med megen glæde, at så stort et flertal øjensynlig vil stå bag dette forslag. Det er selvfølgelig for vores vedkommende en særlig glæde, fordi vi i al almindelighed og i særdeleshed her altid har påpeget nødvendigheden af at begrænse pensionsformuernes vækst. Det kan ikke undre nogen, at vi, da vi på mangfoldige områder har det heldige ud-

[Arne Bjerregaard]

gangspunkt, når vi skal diskutere noget, at vi altid har søgt at føre en konstruktiv oppositionspolitik, selvfølgelig kommer til at stå for det samme, også når vi er med i regeringspartierne. Det er en behagelig situation, og den vil jeg selvfølgelig ikke undlade at gøre opmærksom på at vi står i i dette tilfælde.

På den anden side må jeg sige, at når kristeligt folkeparti har ønsket en beskatning på dette område i et par år, så er det ikke for at straffe pensionisterne, som nogle har påstået, og som den stak af breve, jeg har fået igennem et par år, særdeles kraftigt antyder. Vi har ikke ønsket at straffe pensionisterne. Vi har derimod ønsket denne beskatning for at tilvejebringe den nødvendige balance imellem den almindelige lønudvikling, produktionsudviklingen og pensionsudviklingen for derved at undgå den inflation, som den stærke stigning i pensionerne med tiden ville frembringe, og som efterhånden totalt ville ødelægge enhver pensionsopsparring.

Jeg er vel bekendt med, at de økonomiske lærebøger altid har anført, at enhver opsparring er et gode; virkeligheden er dog mere nuanceret. Når en opsparring er så subsidieret, som pensionsopsparringen har været, så må vi se i øjnene, at den i grunden godt kan være ødelæggende for samfundsøkonomien, idet der vil blive et svælg imellem samfundets fremtidige produktionsværdi og de forbrugsmuligheder, de store pensioner om føje år vil give. Kun en forrygende inflation, som det tidligere er sagt herinde, vil kunne udjævne svælg, men en inflation ud over nogle få procent ved vi også almindeligvis er ødelæggende for en stabil og positiv økonomisk udvikling.

Hvis vi ser på, hvordan det har været med de forbrugsbegrænsende virkninger af disse opsparringer, må vi spørge: hvem har i grunden betalt pensionsopsparringen? I mangfoldige tilfælde er det erhvervslivet og det offentlige, der betaler halvdelen eller to tredjedele af pensionsopsparringen. Selve pensionsindbetalingerne er fradragsberettigede, så staten derved mister 45-70 pct., eller staten betaler 45-70 pct. af indbetalingerne. Endelig har staten hidtil måttet betale for rentetilvæksten ved at undlade beskatning af den.

Hvis man ser alt dette i sammenhæng, hvis staten er nødt til at gå ud til borgerne og låne de penge, staten selv har indbetalt i pen-

sionsopsparring, så bevirker det, at staten faktisk må give en rente på over 50 pct. af de statsobligationer, den udsteder til den danske befolkning. Enhver kan se, at det ikke kan gå i længden. Derfor har vi ønsket dette forslag, ikke for at ødelægge pensionisterne eller kræve noget urimeligt af dem, men for deres egen skyld, for at være med til at sikre, at der i fremtiden vil være en sammenhæng, en relation imellem værditilvæksten i samfundet og pensionsformuernes udvikling. Det er grundlaget for vores ønske. Det er derfor i dag os en glæde, at det lykkes at gøre det, altså ikke for skattens skyld, ikke for det fiskales skyld, det er ikke det væsentlige, men for at hindre, at man i fremtiden får mægtige pengefordringer, som samfundet overhovedet ikke kan honorere.

Om det fremsatte forslag vil vi sige, at det er ganske udmærket. Nå, nu lyser den røde lampe, netop som jeg skulle sige noget positivt til ministeren om forslaget. Man må sige, at det er et udmærket forslag, og vi mener, at det er så detaljeret, som det er nødvendigt, for at der ikke skal blive nogen som helst mistolkning. Den målsætning, som er aftalt, er i forslaget nøjagtig, som vi har ønsket det. Der kan være nogle detailspørgsmål, som vi ligesom andre gerne vil have belyst i udvalget.

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

Der er for regeringen 2 hovedsynspunkter i forbindelse med dette lovforslag.

Det ene er, at det stadig væk er regeringens opfattelse, at den kollektive opsparring i nogle af de former, der er omtalt i dette lovforslag, fortsat er den mest attraktive opsparringsform i dette land.

Det andet hovedsynspunkt er, at regeringen og regeringspartierne betragter dette lovforslag som betaling af en pris. Man kan derfor rejse spørgsmålet: hvad er der betalt, og for hvad er der betalt?

Vi har betalt for at få en aftale igennem den 13. december 1982, der sikrede en 1-årig formueafgift, som var absolut nødvendig som begyndelsen på den økonomiske politik, regeringen lagde frem sidste efterår. Man kunne i efteråret og i december godt have sine tvivl om, hvorvidt det var en god ting, vi købte, nemlig muligheden for at fremsætte et

[Ministeren for skatter og afgifter]

finanslovforslag for 1983 med et ringere underskud, end man forventede. Men når vi har konstateret, hvad dette finanslovforslag, hvad regeringens håndfaste økonomiske politik og regeringens samlede foranstaltninger har betydet for dette samfund i de forløbne måneder med hensyn til genskabelse af optimisme, med hensyn til nedbringelse af rente og med hensyn til fald i inflationstakt, hvad der er særlig relevant i denne forbindelse, så må man sige, at det har været prisen værd, men det var også kun det ene, vi købte.

Vi købte én ting til, som er blevet bekræftet her i folketinget i dag, hvor jeg har hørt oppositionspartierne udtale deres mening om lovforslaget, specielt hvad de er utilfredse med. Vi købte det faktum, at oppositionen ikke fremsatte et forslag til beskatning af pensionsopsparinger, og det synes jeg efter det, vi har hørt i dag, og de intentioner, man egentlig havde, også var en god pris.

Når man har betalt en pris, så kan man spørge: hvem har egentlig betalt den? Ja, det har de personer, der har opsparet i de former, som er omhandlet i lovforslaget. Det er en gruppe, der på mange måder går på tværs af samfundet. Alligevel er det en relativt veldefineret gruppe. Den adskiller sig i i hvert fald fra andre veldefinerede grupper. Det er i hvert fald fuldstændig klart, at med fremsættelsen af dette lovforslag kan ingen med rette hævde, at de byrder, som alle efter regeringens opfattelse må bære for at genoprette den økonomiske situation i landet, ensidigt er blevet lagt på én befolkningsgruppe. Dette forslag er medvirkende til, at alle er med til at bære byrderne, og byrderne er beskedne, men det skal jeg komme tilbage til.

Det tredje spørgsmål, man kunne stille, når man har betalt en pris, er: hvad har man fået for det af konkrete ting? Jeg har nævnt nogle af de ting, man har fået for det. Jeg skal bare nævne én: man har fået en dæmpet inflationstakt, og da inflationen er den største tyv for enhver opsparing, må man sige, at man allerede med det, der er sket i de forløbne måneder, virkelig har fået forøget sin opsparing langt mere, end denne afgift på nogen måde kan påvirke den enkelte opsparing.

Jeg takker for de bemærkninger, der i øvrigt er blevet fremsat, og skal forsøge, om jeg kan samle nogle af besvarelserne.

Hr. Anders Poulsen lagde for, og andre fulgte, med hensyn til spørgsmålet om, at lovforslaget er indviklet. Hr. Anders Poulsen sagde meget rigtigt, at man, når man lovgiver, jo kan bruge 2 metoder. Den ene er at lave en lov, hvormed man løser flest mulige problemer, og den anden er at lave en lov, der er lidt rund og bred i formuleringen, og så overlade det til domstolene at fortolke den. Den sidste metode kender vi fra mange indviklede ting, men den forudsætter, at man er enige om, hvilket resultat domstolene er kommet til, og fra nogle mig nærstående venner ved jeg i hvert fald, at der findes domme, hvor der kan være dybtgående uenighed om, hvad de egentlig indeholder, og så løser vi jo ikke problemet.

Lovforslaget er indviklet, fordi det er en brugsanvisning. Det er en brugsanvisning for, hvorledes man beregner realrenteafgiften. Hvis der er nogle, der gerne vil vide kort og klart, hvad lovforslaget indeholder, kan jeg sige, at det står i det mellem socialdemokratiet og regeringen indgåede forlig den 13. december 1982. Det er mindre end én A-4 side, og dér står det alt sammen, bortset fra de tekniske metodeforandringer, der har været enighed om mellem aftaleparterne. Men der er jo blevet sagt, at det er et nyt område.

Det vigtigste er, at denne afgift og denne brugsanvisning er så entydig som muligt, ikke så meget af den grund, hr. Lykketoft nævnte, nemlig at man tror, at forsikringselskaber og pengeinstitutter vil twistе ordene. Nej, det er af en anden grund: det er betrygende for de selskaber, for de institutter og institutioner, at ordene ikke kan twistes af en administration eller af den til enhver tid værende minister. Derfor er tingene specificeret, og derfor er de omhyggeligt beskrevet.

Beskrivelsen af realrentebeskatningen har et dobbelt formål: den skal skære den overflødige skat væk, og den skal – og det er centralt – ikke berøve institutionerne, investorerne, interessen for at anbringe beløbene bedst muligt. Eller sagt på en anden måde: man skal sikre en lav marginalskat.

Dér er jeg inde på et af de andre problemer, som blev rejst, hvor der blev spurgt og med rette: giver dette lovforslag, således som det står i aftalen mellem socialdemokratiet og regeringen, mulighed for en afgiftsfri realrente på 3½ pct.? Det gør det efter min opfattelse naturligt.

[Ministeren for skatter og afgifter]

For det første er der til disse 3½ pct., man kan beregne før afgiften skal betales, tillagt det, der i lovforslaget kaldes for et »skematisk« fradrag, som i nogen grad kan dække de omkostninger, der er forbundet med administrationen af denne særlige lov. Forholdet er det, at i forvejen har de forskellige institutioner jo omkostninger. Pengeinstitutterne får dækning gennem forskelsrenten. Forsikringsselskaberne har jo den mulighed, at de kan trække omkostningerne fra i deres selskabsskatter. Her er tillagt et skematisk fradrag på 1 pct. af afkastet.

For det andet kan man investere i aktiver, som ikke er afgiftsbelagt: fast ejendom, aktier og indeksobligationer.

For det tredje beregnes renten, som det er blevet påpeget, ud fra en gennemsnitsrente. Det vil sige, at den institution, det selskab, det pengeinstitut, der administrerer billigere, der anbringer sine penge i de afgiftsfrie aktiver, og det forsikringsselskab, som anbringer sine penge til en rente over gennemsnittet selv i dårlige, unormale år, kan få mere end disse 3½ pct. til sine kunder. Det vil med andre ord sige, at kunderne vil kigge efter de dygtigste institutioner at anbringe deres opsparede midler i. Institutionerne vil finde de bedste metoder. Der bliver tilbud på markedet. Der vil måske nok komme noget konkurrence, men det stemmer fint med min politiske holdning.

Hr. Glistrup fremsatte den påstand, at dette lovforslag vil øge skattetrykket, og at det jo er regeringens politik. Det er ikke regeringens politik. Jeg vil gerne minde hr. Glistrup og forskellige andre i salen om, at i skatte- og afgiftsudvalget ligger der for øjeblikket et lovforslag om lettelse af indkomstskatten på 2,3 mia kr. Det er et klart udtryk for regeringens holdning, og man har jo tilkendegivet fra mange partier, i hvert tilfælde under førstebehandlingen, at man er sindet at stemme for dette forslag. Her er det en anden form for afgift, der er tale om, en afgift, der er karakteriseret ved – det skal man ikke nærlæse forslaget for at forstå – at afgiften falder bort, hvis realrenten falder.

Det er rigtigt, som hr. Glistrup sagde, at renten er beskrevet med en vis træghed. Det er for at løse nogle af de problemer, som de institutioner, vi har haft et meget frugtbart samarbejde med ved udarbejdelsen af lovforslaget, har peget på. Det er netop for at und-

gå de meget stærke svingninger i afgiften, som hr. Wilhjelms med rette pegede på der ellers ville blive tale om, og det er netop for at undgå, at ganske tilfældige kursstigninger eller kursfald, ganske tilfældige prisstigninger eller prisfald skal påvirke afgiften.

Hr. Glistrup gjorde sig skyldig i en klar misforståelse. Det var hr. Glistrups eksempel, at man kunne tænke sig, at man havde en konto på 20.000, man fik en rente på 2.000, og så fik man en afgift på 23.000. Det kan ikke finde sted. Afgiftsgrundlaget er det faktiske afkast, og afgiftssatsen kan aldrig blive 100 pct., og den kan slet ikke blive over 100 pct. Jeg forstår, at her behøves et opklaringsarbejde, som vi måske kan foretage i skatte- og afgiftsudvalget. Det er i hvert fald en fundamental misforståelse.

Hr. Bernhard Baunsgaard var inde på, at dette lovforslag vil give folketings vanskelige arbejdsvilkår på grund af det tidspres, der er. Det må jeg erkende nok er rigtigt. Jeg vil gerne over for folketings beklage, at lovforslaget kommer så sent, at det giver vanskelige arbejdsvilkår. Jeg kan kun give tilsagn om, at vi fra ministeriets side på alle mulige måder vil være hjælpsomme med hensyn til hurtig besvarelse af spørgsmål o.lign., for at vi kan løse det problem.

Hr. Bernhard Baunsgaard foreslog, at vi kaldte det »lov om afgift på opsparing«. Nej det skal vi ikke. Lovforslaget drejer sig om en afgift af afkast af opsparing, der som bekendt falder væk.

Kun en enkelt ting yderligere til hr. Bernhard Baunsgaard. Hr. Bernhard Baunsgaard sagde, at lovforslaget har to formål. Inflationbekæmpelse er hr. Bernhard Baunsgaard og jeg enige om. For det andet tog hr. Bernhard Baunsgaard afstand fra de indledende bemærkninger til lovforslaget om, at det skal ses på baggrund af den alvorlige økonomiske situation og statsfinansernes underskud. Det ville jeg også have gjort, hvis det var det, der stod, men det står der ikke. Der står, at den indgåede aftale skal ses på baggrund af den alvorlige økonomiske situation, og det var den 1-årige formueafgift.

I øvrigt takker jeg for flertallets tilslutning til lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

[Glistrup]

Ministeren var jo ganske ved at fare til himmels i begejstring over alt det, han havde opnået ved at købe denne midlertidige formueafgift. Det, at man havde nedsat 1983-underskuddet fra 124 til 120 mia kr., skulle have bevirket, at inflationen var gået i stå og renten var faldet og alt muligt andet.

Må jeg lige gøre ministeren opmærksom på, at denne forholdsvist underordnede nedbringelse af underskuddet ikke har virket endnu. Der står i gældende lovs § 7, at de første opgørelser fra skatteyderne skal komme den 15. juli 1983, og derfor er det ikke denne lovs skyld, at vi har fået den milde vinter og olieprisfaldet, og hvad det nu ellers er for en international konjunkturudvikling, der har ført til rentefald og inflationsfald. Det skyldes ikke for én eneste promilles vedkommende regeringens politik, endsi- ge at finanslovunderskuddet blev nedsat, som det blev.

Så siger ministeren, at der i skatte- og afgiftsudvalget skulle ligge et forslag om lettelse af indkomstskatten. Et sådant forslag har vi endnu ikke set i udvalget. Der ligger ikke noget som helst forslag om, at den danske indkomstskat skal nedsættes, hverken for det ene år eller for det andet år, fra ministerens side. Der ligger nogle forslag fra fremskridts- partiets side, men ministeren har ikke fremsat noget som helst forslag om skattelettelse og nedsættelse af indkomstskatten i folketin- get. Så godt har jeg dog trods alt fulgt med i den almindelige offentlige diskussion.

Ministeren siger, at mit eksempel med en 150 pct. beskatning ikke kan forekomme. Det er ikke særlig outreret, det er meget hurtigt at gennemgå; jeg ved ikke, om jeg kan nå det inden for en kort bemærknings tid. Men ellers skal jeg, når jeg får mit indlæg i ordførernes række, meget gerne nævne et ganske enkelt og dagligdags eksempel, hvor man bliver beskattet med 150 pct. efter det forslag, ministeren her fremsætter. Det behøver vi ikke at gemme til udvalgsarbejdet.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Ministeren udtalte, at de indledende bemærkninger om det stigende finansunder- skud var rigtignok ikke grunden til lovforsla- get, kun grunden til aftalen. Men hvad dreje- de aftalen sig så om? Ja, den drejede sig jo

om lovforslaget. Det er vist det højere skole- ridt i forklaringer.

Jeg må opfatte ministeren på den måde, at de indvendinger, der er kommet ikke fra et enkelt forsikringssselskab, der måske opererer udygtigt eller mindre dygtigt end de øvrige, men derimod fra de samlede forsikrings- selskaber om, at der ikke er taget højde for de- res omkostninger, benægter ministeren, men det kan være, at vi kan få foretaget nogle beregninger og få nogle oplysninger i udval- get. Jeg ville også godt have set loven an- vendt for nogle år siden, f.eks. det år, da vi havde venstregeringen, hvor vi som be- kendt havde en inflation på 23 pct. Hvad var der sket? Så kunne vi måske få en fornem- melse af, hvad det egentlig er, vi vedtager.

Jeg gentager, at jeg er tilhænger af, at vi får en realrentebeskatning gennemført, fordi det er nødvendigt for at få styr på pensioner- ne og den inflation, de meget store pensioner til sin tid vil fremkalde.

Glistrup (FP):

Det eksempel, jeg skylder ministeren, ly- der sådan: man har en ganske almindelig lønmodtagerpensionskonto, og den giver i nominel rente 3.500 kr. på et år. Der har væ- ret kursfald på de obligationer, som ligger for denne pensionskonto i banken, på 1.500 kr. Det vil sige, at den realrente, man har fået ud af det, er 2.000 kr. Når man skal be- regne afgiften, så tager man sit udgangspunkt i de 3.500 kr. og opererer med en såkaldt matematisk kursstigning, f.eks. på 2.500 kr., og så siger man: det, der skal svares afgift af, er 6.000 kr., 3.500 kr. plus 2.500 kr., og dér er afgiftssatsen måske 50 pct. Det vil sige, at man skal betale en afgift på 3.000 kr. Man- dens årsopgørelse lyder på, at han har fået en fremgang på 2.000 kr., som er realrenten, men han skal betale en realrenteskat på 3.000 kr. Det vil være en fuldstændig hverdagsbe- givenhed i de danske lønmodtagerhjem efter det forslag, ministeren her har fremsat.

Så siger ministeren, at det er hans politiske overbevisning, at man skal gå hen og investe- re dér, hvor de er dygtigere til at anbringe midlerne, for så kan man slippe med en billi- gere skat. Jo tak, det er meget rart at gå hen til ATP og Lønmodtagernes Dyrtidsfond og sige: I er så dumme til det her, for I må rette jer efter de kurser, der er på Københavns

[Glistrup]

børs. Jeg vil meget hellere have mine konti hos ATP og Lønmodtagernes Dyrtidsfond et andet sted. Eller jeg kan ikke lide at gå ned i Handelsbanken, fordi den eventuelt anbringer mine midler i nogle obligationer, der tilfældigvis går ned i december måned. Det er et stort krav at stille til befolkningen, at den skal finde frem til, hvem der kan investere bedre end de rent faktiske nytårskurser på Københavns børs.

Ministerens betragtning, som han hele tiden former på denne, skal vi sige lidt forføjeriske måde, er: de, der er dygtige, kan nøjes med en mindre beskatning. Ja men det vil sige, at de, der dumper ned og får deres ting administreret hos dem, der ligger under gennemsnittet – der må være lige så mange under gennemsnittet, som der er over gennemsnittet – kommer til at betale en merskat. Det, der er kernen i det, er, at disse 12, 15, 16 mia kr., denne skat vil indbringe i løbet af nogle få år, skal hjem i skatteministerens kasse, og hvis de, der finder en dygtig administrator, kan slippe væsentligt billigere, som ministeren fortæller, så betyder det, at de, der er så uheldige at finde nogle mindre gode administratorer, får knap så meget ud af det.

Det er selvfølgelig meget nemt at sige, at det skal folk kunne finde ud af, og folk kan måske også finde ud af at gå hen og købe flødeskumskager hos den bager, der bager de bedste, de kan skifte til en anden bager, hvis de synes bedre om hans kager, men det er nu meget svært, når man har indgået en pensionskontrakt med et eller andet forsikrings-selskab, pengeinstitut, eller hvad det er, bare at skifte over. Så de betragtninger, ministeren kommer med, er der meget lidt realitet i.

Wilhelm (VS):

Jeg vil blot takke hr. Glistrup og ministeren for belæringen, som viser, at provenuet, som man har indrettet det, nok bliver noget mere stabilt, end jeg egentlig havde opfattet det. Det viser, at dette forslag ikke er så forfærdelig nemt at gå til. Jeg kunne i hvert fald ikke drømme om at underskrive den snapseprøve, vi har fået tilsendt, om, at man i dag skal bede, at man kender forslaget i alle dets detaljer og alle dets konsekvenser. Jeg håber, at jeg kender det så nogenlunde i de-

taljer og dets konsekvenser, inden vi skal stemme om det.

Jeg vil kun sige én ting til, og det er, at ministeren egentlig har gjort mig mere glad for eller langmodig med hensyn til mine egne partifæller. Der er mange VSere – heldigvis ingen af mine gruppefæller, vil jeg skynde mig at sige – og andre på venstrefløjen, der udtrykker sig fantastisk floskelpræget, og det har jeg det ikke så godt med. Jeg troede egentlig, at det var umuligt at gøre mig hurtigere træt, end jeg kan blive af at høre det fra mine egne. Det lykkedes for ministeren, for de første 2 sider af hans tale her har jeg i hvert fald mødt de første 20 gange i hans fremsættelsestaler og i hans taler her fra talerstolen, altså salgstalen om regeringens fremragende økonomiske politik, som har genskabt optimismen og jeg ved ikke hvad, medens arbejdsløsheden i øvrigt er steget med 40.000–50.000 personer. Jeg ved ikke, hr. minister, men jeg får det sådan med det, som man får det, når man kommer ind i en os af billig parfume!

Formanden:

Ja, det er jo ikke et forslag om parfumeafgift, vi har til behandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling.

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlemmer af folketinget Lykketoft (S), Tastesen (S), Rahbæk Møller (SF), Hove Sørensens (SF), Bernhard Baunsgaard (RV), Aase Olesen (RV) og Wilhelm (VS) har med-